

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godine K 2—, a na četvrt godine K 1—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1-40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otpremništvo u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvriču, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 15. lipnja 1906.

BROJ 12.

Samobor kao klimatičko lječilište.

Resumé.

Prema promatranjima u „Samoborskom listu“ u godini 1905. o klimatičkim prilikama u Samoboru i njegovoj okolici, koja su imala svoju podlogu na meteorološkim opažanjima, možemo napokon staviti slijedeći zaključak:

1. Samobor sa svojom okolicom odlikuje se osobitom čistoćom zraka, punim azona. Razlog tomu jest šumovit i gorovit kraj, množina gorskih vrela, sastojina tla bez prašine, i okolnost, da nemamo velikih industrijalnih poduzeća, koja bi dimom ili otpacima okuživala zrak.

2. Toplina je atmosphere u ljetnim mjesecima upravo idealna; ne dosegne nikada visine, da bi postala nesnosnom, a ako i jest tu i tamo visoka, nastuplja pod večer redovito znamenito ohlađenje, koje se osjeća voljko i pruža rijetku okrepu. Razlike u temperaturi među danom i noći kadšto su upravo nevjerovatne, ali nikada takove, da bi vodile do nahlada ili da bi povoljivale razvitku bilo kakvih bolesti. Najstabilnija je relativno temperatura u dolini Gradne i Aninu perivoju.

3. Sunce svijetli u dvije trećine dana, velike vlage nema, a postoji neprestana izmjena zračnih struja između brda i savske doline, što se osobito opaža na cesti prema Bregani.

4. Cijela se okolica Samobora može smatrati jednim perivojem, punim rijetkih prirodnih ljepota sa neprestanom izmjenom u obličju i slici, tako da svatko može potražiti i naći ono, što mu srcu godi: ili harmoniju umjetnoga perivoja ili bujne slike divlje romantike.

5. Pitka je voda u Samoboru bez izuzetka prava gorska voda, čista, bez sadržine veće količine vapnenca, a iznad svake i najmanje sumnje uzvišeno čista od svih mikroorganizama, koji prouzrokuju razne bolesti.

U svim lječilištima moraju se meteorološki pojavi veoma točno bilježiti, te se karakter klime tog mjesta može tek nakon desetgodišnjeg opažanja sigurno utvrditi. Naše lokalne razlike, najviše u temperaturi i vlazi, tako su različite, da bi se opažanja morala urediti na tri različita mjesta: jedno u dolini Gradne od Taborca do trga, drugo na cesti prema Bregani, a treće kod franjevačkoga samostana. To naravski nije moguće, a pomoći bi se moglo, kad bi se našla točka, koja bi po prilici označivala sredinu lokalnih razlika. Ova bi točka bila na sadanjem sajmištu, gdje bi se morao postaviti meteorološki stup. Prikladno bi to bilo i s razloga, što se i onako mora na to misliti, da se u najkraćem vremenu regulira Gajeva ulica, te da se sajmište pretvori u šetalište.

Za razvitak Samobora kao klimatičkog lječilišta važno je nadalje slijedeće:

6. Prometne su prilike u Samoboru za početak sasvim dobre, te je prvi uvjet njegovu brzom razvitku za bolju budućnost nesumnjivo otvorila Samoborska željeznica. Svi oni, koji su u njezino oživotvorenje uložili truda i materijalnih žrtava, stekli su si neprocjenjivih zasluga za Samobor. Svako veće poduzeće, koje je u stanju dignuti napredak Samobora, nalazi prvi svoj i najveći oslon u željeznici, a ponajviše pak sveopće i najljepše poduzeće cijeloga Samobora: njegov razvitak kao klimatičko lječilište.

7. Samobor ima higijenske i lječilišne zavode, s kojima se ne može pohvaliti niti jedno mjesto u našoj domovini i susjednim zemljama. Novo uređeni zavod za fizikalnu terapiju pod imenom „hydropatički zavod“, podignut velikim žrtvama i s velikom borbom, jedini je svoje vrste na slovenskom jugu. Kroz svoju potpunost i svoju ozbiljnost, stojeći samo na podlozi nepobitnih tečevina moderne medicine, nalazi ne samo opće priznanje, nego imponuje i svakom stručnjaku, komu su poznate uredbe modernih lječilišta. Tako ovaj zavod privlači u Samobor strance i za kratko vrijeme pronijeti će mu glas na daleko. Sumporna kupelj u Sv. Heleni odlikuje se mineralnim sastojinama svoje vode, napose pak rijetkim količinama natrium-sulfida i konstantnom temperaturom, koju atmosferske promjene u toplini ni malo ne mijenjaju. Kupalište ovo uređeno je čisto i elegantno, ima svoje vlastito veliko šetalište, imade izvrsnu pitku vodu, a još ove godine biti će uređene kupke sa naravskim izvrsnim blatom.

8. Socijalne prilike ne mogu se u Samoboru nipošto nazvati dobrima, ali svaki čovjek, svako stvorenje, pa i svako mjesto mora proći krizu, dok se svaki pojedinac ostavi svojih preduda, prilagodi novim mislima i u novom, naprednijem radu nađe svoju privredu i svoj opstanak. Tako će doskora i za sadašnjim trvenjem slijediti ozbiljni i zajednički rad svih slojeva, a taj će postati tek onda blagoslovljen i idealan, kad svaki dođe do uvjerenja i volje, da ne radi za sebe, već za svoje potomke i za svoju domovinu. Imademo mnogo uglednih i imućnih kuća, više lijepo organizovanih društava, više hotela i gostionica, dva novčana zavoda i

U parnoj kupelji.

(iz mojih talijanskih doživljaja.)

I u čas se zgoda ugleda
Od kô nebi pametara.
U „Osmanu“ Gendelkevu.

Bilo je to godine 1873., kad sam jur treće godine službovao na velikoj gimnaziji senjskoj kao učitelj latinskog, grčkog i hrvatskog jezika. Te me godine reumatička irgavica jače stala sjećati na g. 1870., kad sam je kod pok. župnika Stjepka Rihtarica, nezaboravnog pjevača sviju triju glasova: tenora, baritona i basa — pravi glas i osnovni bio mi dakako tenor zamjerne visine — kad sam ga u oči sv. 3 kralja zamijenio kod blagoslova vode, te me stojeći na vodnom poljenu pločniku na suprotna otvorena vrata propuhala bura. Uvratih silan reumatizam-šetavac, koji si časomice male moje kosti i danas još odabire za bezdušne svoje promenade.

Dok sam nekog dana u čitaonici senjskoj, kojoj sam bio tajnikom, pogrnuh u sjetne misli o svom sadanjem i budućem životu uz tu ujedljivo — jer me baš njeđala za kosti — pratilicu na mom zemaljskom putovanju koješta snovao — primim u ruke najnoviji broj „Neue Freie Presse“, u kojoj zagledam feuilleton — mislim — Noe-ov s natpisom „Die Dampfbadgrötte von Monsummano“. Uvratim se novina kao utopijalac posljednje dakeće razbijena broda. Čitam i čitam — podlistak je zapremao oko 12 polustupaca — i što dalje čitam, sve mi se više vedri duša i laglje odide dah . . .

Pa što je bio sadržaj dugog toga članka? No zašto da vam ga ponovim, kad vas mogu umah povesti na „lice mjesta“ — na samo pozorište. Jer čim sam ga pročitao, bješe već stvorena odluka: idem u Monsummano!

Dobivši g. 1873. u generalkomande — bio sam hvale Bogu pod njezinom vladavinom, jer me bar. Rauch nigdje u Hrvatskoj i Slavoniji ne htjede namjestiti za gim. učitelja — zamoljeni dopust na dva posljednja

školska mjeseca, pokupih najnužnije stvari u kovčeg i rekoh „s Bogom!“ senjskoj buri i burinu, te se ukrcah u Trstu, da se preko belle Venezije zaputim u blaženi Monsummano. Što sam putem doživio, ne ću sada pominjati, da mi se ne otegne pripovijest.

Samo ću reći, da sam se željeznicom provezao — i dakako svagdje po koji dan proboravio — kroz Padovu, gdje se nekoć debeljacima salo vadilo, pa kroz lijepu Firencu i Pistoju. Tri četiri željezničke postaje od Firence vikne vlakovođa štaciju: Piede a nievole — to je posljednja postaja pred Monsummanom.

Ogledam se za kojim veturinom — izvoščikom, kako ih Rusi zovu.

Bilo nekoliko njih. Izabrah Talijana, u koga mi se činio najpošteniji obraz. Jesam li pogodilo, umah ćete čuti.

— Koliko biste do Monsummana?

— Osmam lira — to je naših K 6-40.

— E bene — dobro je — rekoh. Vozite.

Vozio me slabi sat, i doveze me u mali gradić, te imahnuv rukom kaza: Ecco il Monsummano!

— Odvezite me u prvi hotel do grotte.

— Ma, signore, la Grotta è più lontano. — Špija je nešto dalje.

— Vozite me dakle dalje — rekoh, a jedan zaboravih na neumitnu potrebu, da s njim uglavim vozarinu. Vozio me niti punih 20 časova, kad li zaustavi kola pred jednospratnom kućom sa jedno desetak prozora na pročelju.

— Ecco la Grotta! Evo špije!

Prijavim se kod kupališne uprave i dam odnijeti svoju prtljagu u najmilijem sobicu. Onda ću zapitati svoga vetarina, što mi dugujem, a on mi smjerno kaže: 23 lira.

— Come, come? Venti tre lire?! A on uze sračunavati: Do grada Monsummano pogodimo se za 8 lira, a od grada do grotte imate platiti 15 lira, ako se jedno s drugim zbroji, iznosi 23 lira, to ćete dopustiti signor prete?

— Istina, račun je ispravan, prihvatim, ali cijena, he? Do grada ste me skoro cio sat vozili za 8 lira — a za ovo četvrt sata tražite gotovo dva puta toliko? Je li to zdušno, je li pošteno?

Ali on lukavo se osmjehnuv stade kazivati o siromastvu, pa kako čovjek siromah mora da upotrebi prigodu, koju mu je sreća namakla, a završi peremptornom izjavom, da nije na njem krivnje, što sam ja zanemario svoju dužnost, da se s njim pogodim za cijenu . . .

Sad ja pokupim sav svoj talijanski rječnik, koji mi je u glavi ostao, i navalim dokazivati, da je upravo grjehota ovako globiti strana putnika. Što ću ja o vama misliti, što će stranci govoriti o Talijanima, kazat će, a možda i novine pisati, da su guilkože itd. — Ali moj Talijan stleže samo ramenima. No kad mu rekoh: platiti ću, ali mi vjerujte, da vam ta globalina ne će blagoslova od Boga donijeti . . . onda se maliko uskočeba, pak će velikodušno reći: Neka dakle bude okruglo 20 lira.

Kako vidite — napor moje talijanske rječitosti nije urodio velikim plodom. Ali šta ćemo? Errando discimus. Pogrjeljkama se učimo pameti. Ova mi je zgoda bila dobrom školom, kad sam drugom prilikom putovao Italijom.

Za ovaj put međutim bilo mi je većom utjehom nego one tri otpravadane lire, što sam već ajutradan našao plaći-druga.

Drugo jutro podranih, još ne bješe petu ura, kad otvorivši kapke stanem srkati svježi jutarnji zrak. Ali što to mene latinski zove i pozdravlja? Vidim nekakvu krepku postavu — ili kako bi se pokretaški reklo: nekakva jaka stepena — trocijasta papa.

Bonum mane domine confrater! — Dobro jutro, gospodine brate! Smijem li k vama?

— Dakako da smijete, pače vrlo će mi drago biti vrjednno Vaše poznanstvo.

Prve su mu riječi iz običajna pozdrava bile: Das sind aber Lumpen, diese Italiener . . . pa nastavi, da je

više industrijalnih poduzeća. Svi ovi morali bi utjecati ne samo dobrom riječi na konzervativni narod, nego i sami prednjačiti radom, ako već ne iz patriotizma i ljubavi prema Samoboru, a ono barem iz vlastitoga interesa.

Na temelju svih ovih promatranja možemo ustvrditi, da Samobor ima sve uvjete, da se u njemu razvije t. zvana industrija stranaca. Klimatički odnošaji čine ga vanredno prikladnim ljetovalištem, zavodi lječilištem, a socijalne prilike mogle bi ga stvoriti veselim, bezbrižnim i ugodnim boravištem. Sve oblasti, sva udruženja i svaki pojedinac pozvani su, da intenzivno uzrade, kako bi se ove tri najvažnije točke našega budućega rada postepeno i sigurno usavršavale, pa da se skoro može ustvrditi: Samobor je prvi biser naše mile domovine Hrvatske.

Dr. M. Juratović.

Domaće vijesti.

Iz uredništva. Ovaj će se mjesec navršiti prvo polugodište, za to molimo cijenjene pretplatnike, da nam izvole pretplatu priposlati, budući da i mi moramo svojim dužnostima udovoljiti.

Domaći pretplatnici plaćaju kod „Samoborske tiskare“ S. Šeka, a vanjski neka izvole svoje pretplate poslati na otpravništvo „Samoborskoga lista“.

Baština samoborske općine. Otpisom od 30. svibnja o. g. javlja ces. okružni sud u Bademu, kraj Beča, da je gospođa Klementina Milner, udovica c. i kr. majora, u svojoj oporuci među ostalim u tački 6. odredila i ovo: K 20.000 ostavljam samoborskoj općini, kao rodnome mjestu moga prvog muža po imenu Ačko, sa željom, da se za ovih 20.000 K kupe vrijednosni papiri, koji se imaju položiti u jednoj zagrebačkoj banci a kamati ove glavnice imaju se svake godine razdijeliti osmorici ubogih staraca i starica, koji su nesposobni za rad, a prekoračili su 60. godinu života.

Razdiobu ovih kamata ima provesti općinsko zastupstvo u sporazumku sa samoborskim župnikom.

Nadalje se veli u oporuci, da imaju slijepci, ako i nijesu navršili 60. godinu, prednost, samo moraju biti rodom iz Samobora ili barem kroz 10 godina u Samoboru obitavati.

Tako je naša općina jednom došla do oveće baštine, o kojoj nije nitko ni slutio. Samoboru će ova baština vanredno dobro doći, budući da i onako imade svu silu siromaka za uzdržavanje.

Stučajno smo od g. Đure Francekovića st. saznali, da je njega već godine 1876. pokojni Ljudevit Smidhen zamolio neka piše gospodinu Ačku u Beč, da daruje općini 20.000 K, kojima bi se kupila kuća, u kojoj je danas smješten kr. kot. sud, u svrhu, da se u toj zgradi smjesti niža realka. Koncept lista, što je bio pisan pokojnome Ačku, čuva još danas g. Franceković. Pokojni Ačko otišao je iz Samobora kao siromah u Beč, gdje se počeo baviti fiklerskim obrtom i stekao veliki imetak. Njegova se supruga po njegovoj smrti još dva puta udala, i to posljednji put za c. i kr. majora Milnera.

Tako imamo indirektno opet ovu baštinu da zahvalimo pokojnomu zaslužnom samoborskom načelniku, Ljudevitu Smidhenu.

rusinaki unijatski svećenik, župnik negdje u Galiciji. Da će biti Rusin, poznadoh po riječi „Ljumben“, jer tako su i moji bivši drugovi na bečkoj universi izgovarali „Ljumben“.

I stane mi pričati, kako je one noći oko 10 sati prispio u Monsummano i odsio u drugoj manjoj gostionici. Zaiskao bio dva jaja na umak, na koja je čekao podrug sat, do jedanaest i po u noći, kad je već bio legao na počinak. Za konak i jelo t. j. za 2 jaja sutradan mu gostioničar naračunao 14 lira! Pozove me u pomoć protiv te haramije.

U meni je još kipjela uspomena na mog veturina. Upravo sam planuo gnjevom. Hajdemo do njega! Popoh se hoteljeru na dušu, zaprijetih mu, da ću u glavnom hotelu izpriopovijedati njegovu lopovljinu. I snizio cijenu od 14 na 8 lira, dakle malo ne na polovinu. Ovaj put bio sam nešto zadovoljniji s uspjehom svoje talijanštine.

Sjutradan sam imao započeti liječenje. To je već jutrom u 6 sati počimalo. Podvornik dođe da me probudi i isprati do mjesta. Dva tri puta opomenu me: Guarda la testa! Cuvajte glavu — a ta opomena ne bijaše suvišna. Jer iza desetak koraka unidoh u onizak podzemni hodnik. Idući kakovih 300 koraka, doprem do rondeau-a, na kojem nadoh na okupu pet šest muškaraca i jednu damu. Sjednem na kamenitu stolicu. Za 4 i pol minute probije me obilat znoj — ja sam se pario podzemnom parom, koja je voljko djelovala na srce — bez ikakve tjeskobe. Ostalo je društvo bilo vrlo animirano, tako, da je gospođa na jednom propjevala krasnim, jakim sopranom neku ariju iz talijanske opere, pamtim li još dobro, bila je kavatina iz Norme, koja u Demetrovu izvrsnom prevodu glasi:

Kakvo nevjstvo, kakvo izdajstvo
Od tebe sada znam iznenada!
Ti moj nemio, izbjeći si hito,
Rimljane hudi, ostaj sad tu!

Prekrasno! — pomislim, tu se pod jednu cijenu dva dobra stječu: i zdravlje tjelesno i duševna naslada.

Slovenska slava u Brežicama. Posveta zastave susjednog brežičkog „Sokola“ bila je veličanstvena manifestacija sloge i ljubavi južnih Slovena.

Na duhovske se blagdane sakupilo u slovenskim Brežicama 500 dičnih sokolova iz krasnih slovenskih zemalja, kojima su se priključili i hrvatski sokolovi iz Zagreba, Siska, Karlovca, Bjelovara, Varaždina, Križevaca i Samobora, dok je dalmatinske Hrvate zastupao tajnik šibeničkog sokola, a zagrebački „srpski soko“ bio je zastupan povećim odaslanstvom.

Posveta je barjaka obavljena uz velike svečanosti, a krasan je bio prizor, kad je starosta brežičkog „Sokola“ predao barjak u ruke barjaktara, a ovaj svečano prisegnuo pred brojnim slovenskim pukom, da će ga čuvati kao zjenu oka svoga, jer će pod njim hrabra sokolska četa buditi slovensku svijest u Brežicama. Kumovala je vrlo slovenska domoročinja, gospođa Strašek, koja se uvijek nalazi u prvim redovima, kad se radi o slovenskoj narodnoj stvari. Posvetu je obavio brežički župnik, požrtvovni i radini slovenski rodoljub.

Poslije posvete barjaka bio je banket, koji je još jače učvrstio slovensku uzajamnost, a vrlo brežičke rodoljube još bolje osvježio za njihovu daljnju tešku borbu. Govorili su dr. Strašek, Kunej, dr. Car dr. Stojanović i dr. Ravnikar.

Umni i krasni govor dr. Ravnikara, starješine sve-slovenske sveze, u kojem je nazdravio slobodnoj Hrvatskoj, u kojoj je prestala mržnja Hrvata i Srba, koji su sada po prvi put u prijateljstvu pohodili Slovence, izazvao je upravo neopisivo oduševljenje. — Čvrste sokolske mišice podigoše na svoja ramena predstavnike srpskih, slovenskih i hrvatskih sokolova dr. Stojanovića, dr. Ravnikara i Cara, a ovi se iskreno izljubiše uz svirku hrvatske himne.

Poslije banketa bila je javna vježba, na kojoj su slovenski i hrvatski sokolovi unatoč ružnoga vremena i velike oluje časno izveli svoj program. Vječna šteta, da je vrijeme iznevjerilo, jer bi se na skupnom vježbalištu bila razvila prava slovenska zabava.

Valja pohvaliti neumornu ljubljansku gradsku glazbu, koja se može svojom vještinom natjecati s najboljom vojničkom glazbom.

Inače je cijela svečanost prošla mirno i dostojanstveno, jer su Slaveni svaki nemškutarski izazov ignorovali.

Nesreće od automobila. Već smo u posljednjem broju upozorili, da treba nešto učiniti za sigurnost ljudskog života od nagle vožnje automobila. Jer čini se, kao da je ljudski život igračka neke bogate gospode, koja se hoće brzo i nesmetano voziti na svojim automobilima po najprometnijim ulicama i cestama. Ova gospođa kao da uživa neku osobitu zaštitu naših upravnih oblasti.

Na duhovski ponedjeljak vozio se naš sugradanin g. E. Presecky u svojoj kočiji, kad je neki automobilista nenadano uz užasni štopot projurio kraj njegovih inače vrlo mirnih konja. Konji se poplašili, kočija se prebacila, a s njom i svi oni, koji su se u njoj vozili. Doista je sreća, da je g. Presecky tek sa nekoliko manjih ozleda prošao.

Veća se nesreća dogodila suradniku „Obzora“, Ferdinandu Pajasu, koji se šetao rudarskom dragom, kad ga iznenada zahvati automobil i preveze mu obje noge. Unesrećeni je mlad čovjek, pa će sada moguće za cio život trpjeti posljedice ovog nesnosnog športa. Povezio ga je automobil jednog zagrebačkog trgovca, koji je onaj dan slijedio zrakoplov „Turul“, koji se digao u Zagrebu.

Što se opskrbe tiče, ta je bila briljantna. Za 14 lira i kupao si se i gostio, pače mogao si i u kućnoga liječnika zatražiti savjeta u svojim bolovima.

Da, taj liječnik! . . . Bio to stariji gospodin oko 60 godina, on je i s nama ručao, svoje nam pjesme čitao, gospodama bio Lancelotom — oduševljenim udvaraćem. Šteta samo, da je umio jedino talijanski i po svom zvanju ponešto i latinski. Za drugu njegovu sposobnost tek sam nakon osam dana doznao i to slučajno.

Dugo sam ja slušao svako jutro već u 5 sati u pobočnoj sobi nekakvo struganje, trenje, smicanje ili kako bih strukovno ocijenio taj pojav. Mišljah bit će valjda podvornik, koji gostovima čisti cipele . . .

Da se uvjerim o ispravnosti svojega mišljenja, odšutijam se jednom u tu sobu. I u istinu nadoh u sasna jednostavno uređenoj sobici par krupnijih prostijih cipela, koje bi čovjek morao svrstati gotovo u cokule.

Pogodio sam dakle, kraj mene ima sluga svoju ložnicu. No jednoga dana sretmem ja doktora, gdje je izišao iz te sobe. Sad sam počeo dvoumiti. Priopćim svoju sumnju jednom pruskom kapetanu, koji je također amo bio došao, da liječi svoje kosti od prozebe, koje se dobavio u prusko-francuskom ratu g. 1870.—71.

— Aber nein, mein lieber Herr Professor, Sie sind im gewaltigem Irrthume befangen — Vi se vrlo varate, stane me upućivati svojim jezikom.

— To je stan našega g. doktora Eduarda Turchetti. Talijani su praktični ljudi, te ne će ni filira bez nužde izbaciti. Dobri si naš Turchetti sam čisti cipele, a osim stana i hrane nema ni novčića od našega gazde Giustija, te je upućen samo na naše milodare.

Tako je to dakle! O povero Odoardo! — šapnuh, sjetivši se Qundulicevih stihova: I u čas se zgoda ugleda — od te nebi pamotara! Doktor medicine, pa „izmočistitelj“ Siromakli moj doktor bio je to većeg sažaljenja vrijedan, što je za tu svoju plaću-neplaču još dvije druge službe morao da vrši. On je naime bio i neka vrsta kućnog Rigoletta, lakrdijala i dvorskog pje-

Mi s naše strane još jedanput apelujemo na nadležne faktore, da nešto pokrenu u ovoj stvari, jer ćemo inače biti prisiljeni sami tražiti lijeka za sigurnost svog života, pa bilo to komu pravo ili ne.

Odbor zagrebačkih gospođa za Strossmayerov spomenik. Odbor zagrebačkih gospođa, koji se konstituovao, da kupi prinose za podignuće spomenika velikomu biskupu i mecenatu hrvatskom, dr. J. J. Strossmayeru, riješio je u posljednjem svom zasjedanju, da izda za godinu 1907. koledar. Koledar taj nosit će ime Strossmayer, te će prema francuskom „Alma:ach Hachette“ prikupiti svu kulturnu i socijalnu političku statistiku naše domovine i našega naroda.

Taj koledar bit će po svojoj sadržini posve različit od svih dosadašnjih koledara naših, te je prvi prosvjetni koledar. — U tu svrhu umoljavaju se svi kulturni, humanitarni i drugi civilizatorni zavodi, da odboru olakšaju posao time, da mu svoja godišnja izvješća pripošalju. — Kako će koledar imati i književni i umjetnički prilog, to se pozivaju u prvom redu naši književnici i umjetnici, da bud kojom kraćom radnjom — umjetnici reprodukcijom svojih djela — sudjeluju kod opreme toga koledara. Napose pak umoljavaju se gg. književnici, da bi u što obilnijem broju sudjelovali kod ankete o Strossmayeru, koja će biti oštampana u tom koledaru. Odbor se zagrebačkih gospođa nada, da će svi domoljubi listom priomuti uz to patriočno poduzeće njihovo i svojski ga bud djelom, bud radom svojim podupirati.

Cijena je koledaru 2 K. — Radnje s upitima i prinosi šalju se na adresu tajnice redakcionog odbora, gospodjici Klotildi Cvetišić, Zagreb, Jelisavina ulica br. 2.

Čistoća. Upozorujemo neke naše gostioničare, da posvete što više pažnje čistoći svojih lokala, budući da su u zadnje vrijeme učestale tužbe na nečistoću u pojedinim gostionicama.

Napadaj na cesti. Eduard Krušec, idući s posla iz sv. Jane kraj Plešivice, dođe do kipa sv. Marije na Poljanicama, kad ga iznenada dva verglaša zgrabe i otvorenim noževima zatraže od njega, da im dade novac ili će ga ubiti.

Krušec se jedno vrijeme živo opirao, no napokon je bio svladan i otebi mu 50 K i 84 fil.

Krušec pobjegne na to brzo u Jasku, da dojaviti općinskom poglavarstvu i da odredi progona za ovim zločincima. Tjeralica za njima već je po cijeloj naobli okolici u toku, pak je nade, da zlikovci ne će umaći rukama pravde.

Naš današnji podlistak, napisao je vele časni g. Dragutin Jambrečak, poznati hrv. književnik i vrlo rodoljub, koji sada u Samoboru boravi na ljetovanju. Obećao nam je u buduće priposlati više humorističnih podlistaka, pa će to bez sumnje obradovati i naše cijenjene čitače, jer su njegove stvari zadahnuti zdravim humorom i jetkom satirama.

Izvadak iz gospod. rasprave. Da, da, ta vrućina! Kad me je tko prošavšega vrućeg ljeta zapitao, što da učini, osobito za vrijeme rada na polju, protiv žede što ga mori, tad sam preporučio to, što ću ovime i svima svojim čitaocima preporučiti; oni su to prokušali, pa su mi bili osobito zahvalni na tom dobrom savjetu, a držim, da će to isto učiniti i mnogi drugi čitač ovih redaka, pa makar i u duhu samo, ako se bude sam uvjerio o tome.

Uzmi, rekoh mu, 1 litru vode, pridodaj joj punu žlicu „Francikovog“ pridodatka za kavu, kojeg i onako ima tvoja žena u kuhinji, kuhaj to dobrih 5 časova, a

snika. Kad je bio imendan Giustijeve (gospodarove) kćeri Antonije — djevojke dosta primitivne, koja se samo vazda smješkala, a odgovore obično dužna ostajala, izvadio je on kod dinera, u četiri sata po podne, iz svoga praluka dugi poema, u kojem slavi njezinu ljepotu, naobrazbu i duhovitost, koja je za nas gostove bila još neodkrivena strana svijeta . . . Kako vidite, njegovo je zvanje bilo vrlo mnogostrano, al i vrlo trpk.

Kad sam se sa zavodom opočitao, pokloni mi gospodin Odoardo malu zbirku svojih vilinjih darova, koji su jako sjećali na opere Ernanija, Normu i Trovatora. s molbom, da bih je ja na hrvatski jezik preveo i prevod mu pripošalao, da uzmogne svojim zemljacima dokazati, kolika je vrijednost njegove lire.

Ja ih dakako nijesam preveo, a kad me je stala gristi savjest, što još nijesam održao riječi, te se radi toga potužih svom prijatelju i slavnom pjesniku dru. Franji Markoviću na svoje vjerolomstvo, izbio mi je on moje strupule. „A šta ćeš da se mučiš tim plagijatom Verdijevih opera? Pak da te tko još lišba, što si šao trošiti muku i vrijeme na takove kućine.“

Eto vam ispriopovijedih jednu epizodu iz svoga bolesničkoga života. Ne mora li svaki Samoborac, pače svaki Hrvat pri tom uskliknuti: Koliko smo mi srećnjli od tebe, koji si morao tako daleko tražiti lijeka. Mi ga imamo u domovini, u mjestu prekrasnom i upravo božanstvenom. Tu imamo sve vrste liječenja: hoćeš toplo, hoćeš ti hladno, hoćeš suho ili mokro, munjevinom, gnjetenjem itd. A kraj toga imamo doktora visoke i siroke naobrazbe, koji si je pribavio poput marljivo peke u najodličnijim lječilištima skupljajući znanje i iskustvo, a što je najglavnije, on si ne mora sam čistiti cipele!

Drag. Jambrečak.

po tom stavi uvarak na stranu, da se ohladi, (po volji može se pridodati i malo šećera) i ponesi ga tad u jednoj boci sa sobom na polje. — Najbolje je, ako bocu zakopaš na hladovitu mjestu u zemlju, jer će tako tekućina ostati dugo hladna.

Kad budeš žedan, a ti gutni jednom dobrano ovog „Franchvog“ uvarka, pa ćeš se čuditi, kako ti se opet dugo ne će povratiti žeda.

„Franch“ nije samo zbog toga najbolji pridodatak za kavu, ta on je kao takav već općenito poznat, nego je on također i najbolje sredstvo protiv žedje.

Apatovačka kiselica i družba sv. Cirila i Metoda. Dovoljom družbe sv. Cirila i Metoda za Istru imade upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice u Zagrebu sključivo pravo raspačavati pod markom družbe Apatovačke mineralnu, stoinu i ljekovitu vodu. Od prodajne vrijednosti sveukupne Apatovačke kiselice otpadati će stanoviti ugovoreni posto družbi sv. Cirila i Metoda, pa kako je to domaće poduzeće odlikovano dosad na raznim izložbama sa ukupno 15 zlatnih i srebrnih medalja, a na prijedlog medicinskih autoriteta i kemičko-analitičkih zavoda u Beču i Zagrebu proglašena je po vis. hrv.-slav.-dalm. zem. vladi mineralno ljekovitom vodom: to se je pouzdano nadati, da ne će diljem naše domovine biti kuće, koja ne će jedino Apatovačku kiselicu kao stoinu i mineralno-ljekovito piće trošiti, te joj dati prednost pred ostalim stranim vodama. Na taj način podupirat ćemo i družbu sv. Cirila i Metoda, koja će od toga domaćeg poduzeća imati koristi. — Zahtijevamo stoga svagdje samo Apatovačku kiselicu.

Društvene vijesti.

Društvo za poljeplanje Samobora. Koncem prošlog mjeseca održalo je ovo društvo svoju redovitu godišnju skupštinu, koju je otvorio društveni predsjednik, umolvivši gospodu tajnika i blagajnika, da izvještaju o radu i novčanom stanju društva. Nakon pročitanih izvještaja gospode Tonia i Svarića, koja su sa zadovoljstvom primljeni na znanje, prošlo se na izbor novog odbora. Dosadnji poštvojni predsjednik, Milan Vizner, zahvalio se na časti, otklonivši najodlučnije ponovni izbor, budući da radi poodmakle dobe ne može, onako savjesno i korisno po društvo raditi, kako bi on htio. Njegova odluka uzeta je sa sažaljenjem na znanje, te mu je zapisnički izražena hvala za dosadnji njegov uspješni rad. Na prijedlog člana Marka Bahovca izabran je dosadnji odbor, a potpredsjedniku g. Sovi je povjeren, da u ime društva umoli kr. fin. savjetnika, g. D. Cernovskoga, da on primi predsjedništvo ovog društva. Pošto su još neki drugi predmeti riješeni, zaključena je skupština. Kako smo kasnije doznali, primio je g. Cernovski predsjedništvo, što nas to više veseli, budući da je g. Cernovski veliki ljubimac Samobora, pa će jamačno sve svoje brojne vrline upotrijebiti u korist ovoga vrlo važnog društva.

Priposlano.*)

Na „javnoj zahvali“, kojom mi je milostiva gđa. Fanika ud. Wagner u posljednjem broju „Samoborskog lista“ kao jeftinom i kulantnom trgovcu i nehotice načinila lijepu reklamu, od srca se zahvaljujem.

Gđa. Fanika ud. Wagner zaboravlja valjda, da ona čini isto što i ja, ako se netko osvim oglašiti trime pisanim epomenama, pa da i ona onda zahtijeva po odvjetačku svoju tražbinu.

U Samoboru, 12. lipnja 1906.

Sa štovanjem

Janko Budi ml.

Na znanje

g. n. općinstva kotara zagrebačkoga i samoborskoga. Tho bi trebao bolje vrate kloban, koj stoji 6 K, ali je upotrebljiv samo u roku od 24 sata, neka se ostanu na trgovinu Job i siva, Zagreb, ilica.

U Samoboru, 12. lipnja 1906.

A. B.

* Uredništvo ne odgovara za sadržaj članaka pod ovim naslovom.

HERMINA SKENDROVIĆ

GIJURO JAKOPEC

zaručeni.

Samobor, mjeseca lipnja 1906.

Hrvat i Hrvatice!

Spajte se družbe

sv. Cirila i Metoda

Hrvatski „Sokol u Samoboru“. Ovomu je društvu stiglo riješenje visoke vlade, kojim se ne dozvoljava opstanak sokolske čitaonice i to s razloga, što u Samoboru već postoje dvije čitaonice.

Kako doznajemo, naš se „Sokol“ obratio na narodnog zastupnika, dr. Božu Vinkovića, koji je za stalno obećao, da će visoka vlada naknadno čitaonicu dozvoliti, to više, što škola i čitaonica ne može biti nikada previše.

Kao član utemeljitelj je pristupio samoborskomu „Sokolu“ g. Ivan Koudelka, a kao član podupirač g. Teišman, brijač u Beču.

Prosvjeta.

Rudolfo Franjin Magjer: „**Za cvjetne mladosti**“. Mladi učitelj u Sijvoševcima R. F. Magjer marljivo piše za mladež. On saraduje u naše omladinske listove, izdao je već 2 knjige za mladež, a obećaje doskora „**Antologiju hrv. omladinske knjige**“, koju je on uredio.

Njegovo najnovije djelce „**Za cvjetne mladosti**“, koje neki dan primismo, sadržaje više pjesmica i priča za mladež. Magjer piše iz duše, priča čuvstveno, opisi su mu iz prirode svuda živi. Knjigu će bez sumnje zavoljeti dječji svijet, komu ju je pisac i namijenio. Preporučujemo je što toplije.

Almanak hrvatskoj mladeži. Ovih dana izaci će nakladom knjigotiskare L. Szeklera u Osijeku L. godišnjak „**Almanak hrvatskoj mladeži**“, koji je uredio omladinski pisac Stj. Širola, učitelj u Zagrebu. — „**Almanak**“ sadržaje preko 60 izvornih pjesama, priča i pripovijesti iz pera najvidenijih hrv. omladinskih pisaca, te će izvršno poslužiti sada — koncem škol. godine — kao lijepa „**nagrada knjiga**“. Narudžbe prima nakladna tiskara u Osijeku. Cijena K 240, tvrdo uvezan K 2.

Sva autorska prava pridržana.

Hrvatski narodni vezovi.

Piše Jelica Belovičeva.

Starinski rukavi su od dvije vrste i to: 1. na pločice. 2. s pločama. — U konavljju ima 9 raznih vrsta robe ili tkiva, po kojoj se veze, i to: 1. za najfiniji vez je „**tela**“ fina. 2. postav ili koram fini. 3. za srednji vez je razvedeni postav ili kavaloč. 4. Elena. 5. za loži vez je žutica. 6. redica. 7. kanavina. 8. bumbačina. 9. domaći postav. Na ove tri potonje vrste ne mogu se vesti prsi, samo rukavi i to na istom rukavu po po se. Veze se gajtanom ili domaćom svilom. To je najfinije. I takav vez zove se skadarski ili skadarica. Loži se vezu bumbakom i vunicom. Vunica se razcijepa uvijek kada se veze, osim ako se veze na redici, tad se veze svom žicom. Fini se vez optiče svilom žutom, čistom domaćom ili kupovnom, a loži predenicom isto domaćom. Veze se sa četiri šare i to: crvenom, zelenom, modrom

i crnom. (A sada malo tko veze i žutom). Koloristika narodna drži se tradicionalnih pravila i to ovih: U svaki vez, osim udovičina, idu 3 šare. U vez od udovice idu obično dvije šare i to zelena i modra, a mogu i ovdje počti tri šare i to: modra, crna i zelena. U vez obični ide: crvena, zelena, modra ili crna, jer gdje je crna, tu se ne stavlja modra, ili obratno. Osim ovih temeljnih šara može da bude i drugih; ali od iste gradacije. Tako ima još i crvena šara šitkova ili šipkova, pak na rusu zagašena ili turska šara ili „**pjana**“, pa zelena otvorena ili na travu, te zelena zagašena. S ovim šarama vezilja postizava sjajne efekte.

Navesti ću sada nekoliko pravila veza, jer treba znati, da se ne može početi „**vestiti**“ otkle se hoće. 1. Uvijek valja vesti s naopaka, a puniti s lišca i to prije gornji izmet i ošvu. Ovdje treba uzeti u obzir i starinski vez i opazit, da se on izmetne s lišca, a puniti s naopaka, osim malih peknic. 2. Nikad se ne smije naći zelena i modra (dotično crna) jedna tik druge. 3. Prsi se vazda izmetnu najprvo crvenim, dok kod starinskih crnim. 4. Vezenje ne valja zatezat, nego vlašje radit. 5. Vez se ne smije obrtati amo i tamo, kada se veze, već se drži preko prsta na istom mjestu, a iglica se „**prodijeda**“ čas s jedne čas s druge strane. 6. Ako se veze vunicom ili svilom, onda se može nadoigličiti, navezati ili pristaviti, no ako s bumbakom, onda se ne može. Uzlovi se ne vežu nikada.

Šteta bi bila do neba, kada se narodno tkanje i vezenje ne bi unapređivalo, ma da ga narod i sam u nekim krajevima brižno pazi, dok ga u drugim već naknaduje fabričnim proizvodima iz dućana.

Lijepo veli odlični naš kanonik Milko Cepelić: Tkanje u našem narodu ne će prestati. Ono će prestati s narodom samim, to jest, kad našeg naroda kao naroda nestane, onda će nestati i tkanja. Potreba tkanja u našem prostom narodu zahvatila je duboko korijenje i on bez njega kao da ne može biti. Svako tkanje ima svoju historiju, svoju poeziju. Već kad žena prede fino „**povisamce**“, ona zna, kakovo će platno od njega tkati. O tom danju misli, o tom noću sniva. Nema li kudilje, nije li je urodio lan ili konoplja ili ga radi premalo zemljišta nije u opće sijala, to je prinužena kupovati pamuk i za osnovu i za putku; pa netom prođe Božić, ne da mira mužu, makar bio i najsiromašniji, dok joj ne kupi pamuka. Njoj je u krvi, njoj je kao dio života, da najkasnije o pokladama sjedi kod stana i da tke. I muž, u najgorem slučaju, uzet će kod trgovca Žudije na veresiju pamuka, samo da životnu potrebu žene smiri.

Gospodarstvo.

Nov udarac vinu. „Hrv. Kruna“ javlja, da u Českoj misle udariti 20 K pokrajinskoga poreza na hektolitar uvezenoga vina. Time bi opet mnogo štetovalo dalmatinsko vino, jer se uvozi u velikoj količici u Česku.

Koncert citara

jeftino za prodati, sa školom.

Upitati se u tiskara S. Šeka.

Mlin u Taborcu

broj 17. pod starim gradom daje se u **najam**. Ujedno tražim jednog boljeg pomoćnika, koji može odmah nastupiti.

Magdalena Laušin.

Liker-vino za mlohawe i nemočne osobe, finog ukusa itd. itd. jest

Cròma

Marsala

tvornice specialiteta

Attilio Depaul iz Trsta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budia ml.

Pozor kućanice!!

Najbolji i najfiniji esat uporabiv za sve potrebe, a naročito za kisenje povrća dobiva se u tvornici octa **Andrije Nagode**.

Dobiva se i u svim domaćim trgovinama.

Zemaljska izložba stoke itd. Kr. je vladin povjerenik za ovu izložbu izradio potanki raspored za izložbu, koji je sastavljen ovako: U subotu, dne 1. rujna, bit će svečano otvorenje izložbe. 5. rujna otvoriće se izložba pčela, koja traje do 13. rujna. 15. rujna otvara se izložba konja, goveda, svinja, ovaca, koza, peradi i mljekarskih proizvoda. Ta izložba trajat će do uključivo 19. rujna, na koji će se dan svečanim načinom podjeljivati nagrade nagrađenim stočarima. 20. rujna otvoriće se izložba voća i grožđa, a 26. rujna izložba riba, koja traje do 28. rujna. 30. rujna, zaključit će se izložba svečanim načinom. Za trajanja izložbe priredit će se gotovo svaki dan predavanja.

Gospodari samoborskoga grada spram gradjana.

Napisao Vjekoslav Noršić.

Za Jelisave Muškon pokazuje se više no ikad prije neograničena samovolja, objest i zloba gradskih činovnika. Bit će da ih je na to najviše poticalo držanje njihove gospodarice prema samoborskim građanima. Godine 1643. uhvati gradski kmet Geušić građanina Juraja Špoljarića, koji se vraćao iz svog vinograda i postavi se na nj golim mačem, pak bi ga bio za cijelo teško ranio, da nije Špoljarić njegov zamah sjekiricom odbio. Dok su se ova dvojica tako međusobno borila, dođe Geušiću u pomoć gradski provizor, te mu pomogne Špoljarića odvesti u grad, gdje ga baciše u tamnicu.

Kako je gradski provizor, Juraj Noršić, bio zloban, kaže nam ova činjenica. Godine 1644. navali on s naruženim gradskim ljudima na vrata crkve sv. Anastazije, slomi ih i izsadi, pak naloži Samoborcima, da dadu napraviti nova. Mnogu gorku zadao je on Samoborcima, ali to sve činilo mu se premalo, zato se u prosincu 1646. zagrozi starome sudcu Martinu Vukoviću, da sve ono, što dosada pretrpješše Samoborci, nije još ništa prama onome, što će istom biti.

Jedne noći provali gradski sluga, Nikola Levak, u mjesto te otrgnuv na kuli (. . . turris oppidi) vrata od

tamnice pusti iz nje građanina Antuna Kelekovića, koji bijaše radi nekog prestupka zatvoren.

Kaptol zagrebački darovao je nekim pismom sudcu od desetine ubrane na samoborskom zemljištu svaki 16. kaubal vina i svaku 16. mjericu žita; uz to je sudac bio sasvim oprostien od plaćanja desetine. Ali gradski ljudi ne poštivalu te sučeve povlastice, pak su od njega kao od drugih općinskih službenika pobirali dvostruku vinskiju desetinu. — Ne zna se, s kojega razloga pošalje i g. 1644., negdje kasno u jesen, Jelisava nekoliko svojih ljudi, da čuvaju Samobor. Došav ovi u mjesto, odmah jave sucu pošto su došli i zatraže od njega, da se poskrbi za drva; ne učini li toga, rekoše, da će se sami pobrinuti za potrebite im stvari. I zbilja; kad ne dobiše, što su tražili, počmu građanima oduzimati krave, odojke, kokoši, lopatice, slaninu i druge stvari. Osim toga zahtijevahu od građana maltarinu i razne pristojbe povredujući tako sramotno pravice Samoboraca.

Kako Jelisava sa svojim suprugom nije poštivala nikakvih slobodina samoborskih, tako nije htjela priznati Samoborcima niti patronatsko pravo. Prvi put je povrijedila to njihovo pravo g. 1638., a zatim g. 1642., kad im je protiv svakoga prava postavila za župnika nekoga Petra Dragovana. Samoborci se radi toga prituže velikom prepoštu zagrebačkoga kaptola, jer je baš u to vrijeme smrću biskupa Benedikta Vinkovića († 2. prosinca 1642.) stolica biskupska bila prazna.

No prepošt ne primi njihove pritužbe, već im odgovori, da će dati Dragovana uvesti u župu, a oni ako im nije po volji, neka se prituže pred kaptolom kao vjerodostojnim mjestom. Što reče, to i učini. Dne 19. prosinca pošalje prepošt u Samobor kanonika Ivana Mišića, rođena Samoborca, koji slijedeći dan uvede Dragovana u područnu kapelu Sv. Mihalja, otvoriv ju silom pomoću bravara; a 21. prosinca uputi se u župnu crkvu sv. Anastazije, te ju dade otvoriti nasilnim sredstvima. Protiv toga prisutni Samoborci najsvečanije prosvjedovaše, ter zazvav presv. Ime Isusovo, B. D. Marije, Sv. Anastazije i imena vjernih mrtvih, čija tjelesa u župnoj crkvi počivaju, izjaviše, da će se svečano pritužiti protiv toga nasilja pred ugar. palatinom i hrv. banom, pred apostolskim nuncijem, kao i pred svim duhovnim i svjetovnim poglavarima, na koje to spada. Izjaviše

nadalje, da pod nikakav način ne će odustati od svojih privilegija, kao niti od prava, da predlažu župnika za svoju župu. Jelisava, rekoše, niti ima kakovo pravo, niti kakovu vlast nad Samoborcima i njihovim crkvama, pak ga zato na pravedan način ne može niti zahtijevati, jer spomenute crkve nemaju nikakvih dobara od gospodara samoborskoga grada, čijim bi se dohocima crkva mogla popravljati i župnik pristojno uzdržavati. Kad izaslanik prepoštov nije uvažio njihova prigovora, pođe odaslanstvo u ime Samoboraca dne 25. prosinca 1642. u Zagreb, gdje pred kaptolom ulože odlučni prosvjed protiv takovom krnjenju njihova prava, kojim su se kroz 400 godina vazda mirno služili, te rekoše, da nametnutoga župnika, kao najmržu im osobu, ne će nikada priznati, niti mu davati kakova prinosa, niti dopustiti, da uživa ikoje dobro crkve.

Ljetovališni i lječilišni gostovi.

Od 15. svibnja do 15. lipnja.

Helena pl. Rakovsky-Odilon, glumica, Beč. — Venceslav Sixta, posj., Carda. — Andres Josip, tip., Zagreb. — Deželić Franjo, ravn., Krapina. — Petar Madjarić, posj., Koprivnica. — Mato Vugrinec, posj., Lepavina. — Aleksander Ivančić, geometar, Zagreb. — Mons. dr. Ivan Hangi, kanonik, Zagreb. — Rubotić Pantelija, posj., Koprivnica. — Muzler Josip, kr. podžupan u m. — Bilčić Risto, trg. pom., Zagreb. — Xenija Malinović, posjed., Mostavina. — Sladović Đuro, trg., Karlovac. — Muždeka Adam, gimn. prof., Karlovac. — Kelenov Vidosava, supruga priv. činov., Banjaluka. — Hermann Marija, supr. pr. čin., Trst. — Kovačić Pavao, opć. č., Šibenik. — Namorš Ivan, priv. č., Zagreb. — Trnski Ivan, obrstar u m. — Trnski Branka, kćerka kr. kot. liječ. — Trnski Zora, priv. — Moršić Franjo, posj. i trg., Zupanja. — Moršić Karolina supruga mu. — Sigeti Johana, sup. trg., Zagreb. — Strgar Franjo, kr. kot. predst., Zagreb. — Kohn Rudolf, sluš. phil., Zagreb. — Hercog Franjo, sl. phil., Zagreb. — Kohn Eduard, trg., Zagreb. — Eben-spanger Sandor, trg., Zagreb. — Hirschler Richard, trg. pom., Zagreb.

Vozni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.
vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći, a iz Zagreba u 2:10 p. p. i u 10:3 u noći.

Izvršna kava

čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselo mlijeko dobiva se svakoga dana kod

Melanije Wuja,
Suhodol, kraj hydropatičkog zavoda.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena
ljekovitom vodom rudnicom.

Apatovačka kiselica

Naravno alkalično-muriatna litijaka kiselica.
Najbolje stolno piće. — Ljekovita voda.

— Nagradjena sa 15 zlatnih kolajna. —

Od prvih liječničkih autoriteta preporučena,
te prokušano, izvršno i nenatkriljivo sredstvo.

Glasovito sredstvo kod svih bolesti probavnih
organa i grkljana, protiv ulozima i reumi, kod
želudačnog, plućnog, crijevnog i svih drugih
katara, protiv hemoroida, kod boli bubrega, mje-
hura, kamensa, šećerne bolesti, zrnatih i nate-
klih jetara. Prokušano, izvršno i nenatkriljivo
sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih
bolesti.

Upraviteljstvo vrela

apatovačke kiselice,
Zagreb, Hiss broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama
mirodija, restauracijama i gostionama.

Tko pošalje ???

poštom unaprijed

5 K 40 filira,

10 kruna,

dobije franco u kuću slijedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme
nečuvano jeftino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomšić: „Pripovijesti“. 4. „Život kraljice Jelisave“. 5. Širola: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 8. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 9. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Pažar: „Obrstar Jelačić“. 12. „Dvostruko umorstvo“. 13. Širola: „Devet izvornih pripovijesti“. 14. Širola: „Sikanova djeca“. 15. „Vojničke šale“. 16. Pažar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 18. Verne: „Doktor Oks“. 19. Grigorović: „Piknik“. 20. Tomšić: „Crlice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3-20, dobije 30 šaljivih predmeta za zabavu u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1-20, dobiva „Zlatne ribice“, gale-riju slika (samo odrasli).

dobiva franco u kuću slijedećih 40 knjiga.
Samo kratko vrijeme.

1. Ljubić: „Matija Gubec“. 2. Devide: „Lažni barun“. 3. Tomšić: „Crlice“. 4. Mark Twain: „Zvuci iz Amerike“. 5. Milić: „Vražja četa“. 6. Strok: „Spajnsna pričećenja“. 7. „Doista jedan je Bog“. 8. Hoffman: „Svatko je svoje sreće kovač“ (vezano). 9. Pažar: „Obrstar Jelačić“. 10. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 11. „Život kraljice Jelisave“. 12. Širola: „Pomrjeni račun“. 13. S. K.: „Spomen-pjesme“. 14. Czajkowski: „Skalozob u kuli sa sedam tornjeva“. 15. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 16. Frey: „Na bijegu“. 17. Storma: „Pčelimir“. 18. Širola: „Devet izvornih pripovijesti“. 19. Širola: „Sikanova djeca“. 20. Laszowe sky: „Ribnik“. 21. Širola: „Miraz“. 22. Tražimir: „Sjaj danica ilirske“. 23. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 24. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 25. Pažar: „Seljačka buna“. 26. Burdo: „Zgode i putovanja Stanley-a“. 27. Kračmarčić: „Novele i novelete“. 28. Grigorović: „Piknik“. 29-40. Harambačić: „Vijenc-pripovijesti, romana i pjesama (12 knjiga)“.

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferdo Strmečki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — ZAGREB. — Frankopanska ulica br. 2.

Hydropatičko lječilište

u Samoboru

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju
okičke gore.

Način liječenja. Kompletno najmodernije uređenje za hydro- i elektro-terapiju sa hydro-elek-
tričnim kupeljima. Kupelji s ugljičnom kiselinom, vrućim uzduhom, parne kupelji, medicinske
kupelji i liječenje fangon; masaža gymnastika, terrainkura, kneipovanje, sunčanje i zračenje.

Liječe se: Bolesti živčanog sustava: neurasthenija, hysterija, hypochondrija, neuralgija, migrena,
cherea, bezsanica, kljenuti, svekolike bolesti centralnog živčanog sustava, napose kičme (tauzev
duševne bolesti). Bolesti disala, akutni i kronički bronhijalni katarrh, katarrh dušnika i grk-
ljana, bolesti nosa i porebrice, asthma i emphysem.

Nadalje: neuredno izpražnjivanje, haemorhoidi, kronički proljevi, nervozna dyopepsija,
slabokrvnost, bijedica, tustilo, diabetes mellitus, uloz, rheumatizam, griješke srca i arterio-
schrosa; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cvijet, upale i promjene položaja maternica.

Stanovi i opskrba uređeni su u posebnom pensionu s najvećim komforom, te sa svim udob-
nostima. Postoji obilna, vegetabilna hrana i hrana za diabetike.

Liječnik: Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je pošta, brosjav i željeznička stanica.

Potanje obavijesti daje „Uprava lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo

zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijska snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već **istinski rad i nastojanje**, da pribavimo našem poduzeću **častan glas**.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a **sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavlj: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skladište raznih svetili i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura njihalica.** Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom. **Portreti i umjetna slikarija.** Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Gostionica

„Kraljici prirode“

(Vila Eduard Presečki)

nalazi se u čarobnom Auin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepu i zabavu. — Divotni vidici pružaju gostima vanredan užitak. — Svježi gorški uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepu gostiju:

izvrsno domaće vino

iz vlastitih vinograda, kao i

svježe ožujsko pivo,

dobiju se sve vrste

toplili i hladnih jela

kao i sir Ementhalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, maslac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se **janjetina, odojak,** tepo želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći najave usmeno, a strani pismeno u Šmidhenovoj ulici broj 4.

Gostionica „Kraljici Prirode“ E. Presečki-a.

Zahtijevajte samo

Volanijevu lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsajniji uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije

mojim imenom providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnice, praonica, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i line primjese, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištednja	na vremenu.	Zašto?	jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Prištednja	na trošku.	Zašto?	prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Prištednja	na gorivu.	Zašto?	jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Prištednja	na rublju.	Zašto?	jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje.
Prištednja	na novcu.	Zašto?	kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković.

Raskužna moć Lužine: raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništava bacile kolere, pošaljine, tifusa i spora, bedrenice (Milzbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakvih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na patvorine i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providjen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 kg.; no da se može svatko o dohoti lužine osvje- dočiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol klg. po K 2-80 uz pouzće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečki-a.